

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Grup	Grup 4, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Crèdits	0,96 de presencials (24 hores) 3,04 de no presencials (76 hores) 4 de totals (100 hores).
Grup	Grup 4, 1S (Campus Extens)
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
María de la Cruz Gomila						
González						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria
mcruz.gomila@uib.es						

Contextualització

Una part del programa dona a conèixer quins són els principals canvis que es donen a l'adolescència. Encara que aquests canvis indiquen tendències generals, no es pot oblidar la gran variabilitat de comportaments que es poden trobar en aquest període.

L'altra part del programa concreta els principals models d'aprenentatge dins el context escolar, tenint en compte els factors intra i interpersonal que condicionen el procés d'ensenyament-aprenentatge, tant per part del professorat com de l'alumnat.

Objectius generals de l'assignatura:

- Comprendre els principals canvis psicofisiològics, cognitius i socioemocionals, així com el procés de reorganització de la identitat personal.
- Adquirir els coneixements necessaris per poder analitzar, comprendre i tractar els problemes educatius, la realitat escolar, així com els processos d'ensenyament-aprenentatge.
- Reflexionar sobre l'aplicabilitat dels continguts explicats en situacions reals a l'aula i desenvolupar una actitud adequada i assertiva en el tractament dels problemes.

Requisits

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Grup	Grup 4, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

Recomanables

L'assignatura té caràcter introductori, per tant, no té prerequisits essencials.

Competències

Específiques

- * Conèixer, en el cas de l'Orientació psicopedagògica i professional, els processos i recursos per a la prevenció de problemes d'aprenentatge i convivència, i els processos d'avaluació i orientació acadèmica i professional. (17).
- * Desenvolupar i aplicar metodologies didàctiques que respectin la diversitat de l'alumnat, adaptant l'acció educativa i orientadora a les diferents característiques personals i col·lectives. (24).
- * Identificar i planificar la resolució de situacions educatives que afecten a alumnes amb diferents capacitats i ritmes d'aprenentatge. (26).
- * Exercir la tutoria individual i grupal dels alumnes, col·laborant amb el Departament d'Orientació i altres docents del centre i, si escau, amb els diferents agents d'intervenció socioeducativa. (31).
- * Analitzar i qüestionar les pròpies concepcions sobre els diferents aspectes relacionats amb la professió docent. (41).

Genèriques

- * Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament-aprenentatge potenciant processos educatius que facilitin l'adquisició de les competències pròpies dels respectius ensenyaments, atenent al nivell i formació prèvia dels alumnes així com a l'orientació dels mateixos, tant a nivell individual com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre. (2).
- * El disseny i desenvolupament d'espais d'aprenentatge amb especial atenció a l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte cap als drets humans que faciliten la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible. (5).
- * Adquirir estratègies per estimular l'esforç de l'alumne i estimular la capacitat per aprendre tot sol i amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i decisió que facilitin l'autonomia, la confiança i iniciativa personals. (6).
- * Conèixer els processos d'interacció i comunicació dins l'aula, assolir les habilitats socials necessàries per fomentar l'aprenentatge i la convivència dins l'aula, i solucionar problemes de disciplina i resolució de conflictes. (7).

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el màster a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/master/comp_basiques/

Continguts

Es pretén donar a conèixer:

- * les característiques evolutives de l'alumnat, el seu desenvolupament cognitiu, emocional i social;
- * els factors intrapersonals del procés d'ensenyament-aprenentatge;
- * els factors socioambientals i interpersonals del procés d'ensenyament-aprenentatge;
- * estratègies i processos d'aprenentatge;

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Grup	Grup 4, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

* com adquirir una actitud assertiva per afrontar els conflictes.

Continguts temàtics

1. Característiques de l'adolescent
  - 1.1 Desenvolupament físic
  - 1.2 Desenvolupament cognitiu
  - 1.3 Desenvolupament social i emocional
2. Els processos d'aprenentatge
  - 2.1 El concepte d'aprenentatge
  - 2.2 Principals models d'aprenentatge i la seva aplicació a l'àmbit educatiu: conductisme, aprenentatge social (Bandura), i cognitivisme (Piaget, Vygotsky, Bruner, Ausubel)
  - 2.3 Concepció constructivista de l'aprenentatge
  - 2.4 Educació d'Adults
  - 2.5 Fracàs escolar
3. Factors intrapersonals del procés d'ensenyament-aprenentatge
  - 3.1 La intel·ligència
  - 3.2 La motivació i l'autoconcepte
  - 3.3 La personalitat
  - 3.4 Autocontrol i autoestima
  - 3.5 Les estratègies d'aprenentatge; variables que condicionen i determinen el procés d'ensenyament-aprenentatge
4. Factors interpersonals del procés d'ensenyament-aprenentatge
  - 4.1 El centre educatiu com a context d'aprenentatge i desenvolupament
  - 4.2 Característiques d'un bon professor. Tipus de professors
  - 4.3 Família (context familiar). Personalitat dels pares, estils educatius, ambient familiar, relació amb l'adolescent, grau d'ajuda en l'organització i amb les tasques escolars, etc.
  - 4.4 Els amics. Diferents tipus d'influències, com afecten les relacions socials entre iguals al rendiment acadèmic.
  - 4.5 Educació socio-emocional a l'aula. Aspectes afectius, relacionals i de construcció de significats en els processos d'interacció educativa i de mediació.

Metodologia docent

Es realitzaran:

- Classes magistrals
- Estudi de casos-tallers
- Anàlisi-comentaris de documents i materials
- Exposicions i debats a classe
- Elaboració d'activitats d'aprenentatge i avaluació

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Grup	Grup 4, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Exposicions teòriques	Grup gran (G)	S'explicaran a classe els continguts teòrics de l'assignatura	12
Classes pràctiques	Tallers	Grup mitjà (M)	Es treballaran en grup els continguts de l'assignatura, aplicant la teoria a contextos escolars a nivell pràctic. Es valorarà positivament l'assistència a classe i la participació en els tallers de manera activa.	10
Avaluació	Examen/Proposta alternativa	Grup gran (G)	Es alumnes podran elegir entre dues opcions: 1) Examen 2) Proposta alternativa	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Treball de recerca i reflexió	A nivell individual es realitzaran diversos treballs relacionats amb els continguts de l'assignatura on els alumnes hauran de ser capaços de reflexionar sobre els continguts teòrics i pràctics, cercar informació i resoldre problemes hipotètics que es plantejaran a classe. D'entre tots els treballs realitzats se n'haurà d'entregar un elegit per la professora. Per poder superar l'assignatura s'haurà d'haver lliurat el treball en la data establerta per la professora i haver obtingut una qualificació mínima d'un 5.	50
Estudi i treball autònom en grup	Treball grupal	Es realitzarà un treball en grup. Per superar l'assignatura s'haurà d'haver lliurat el treball en la data establerta per la professora i haver obtingut una qualificació mínima d'un 5.	26

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Grup	Grup 4, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

Es valorarà positivament la participació activa de l'alumne a classe. La falta d'assistència repercutirà de forma negativa a la nota final de l'assignatura. Cal haver assistit un mínim d'un 65% de les classes per superar l'assignatura.

Per superar satisfactòriament l'assignatura cal:

- Haver superat l'examen o Proposta Alternativa amb una qualificació mínima de 5.
- Haver realitzat el treball de grup i haver obtingut una qualificació mínima de 5. Es valorarà la qualitat i originalitat del treball presentat. Assimilació dels continguts. Comprensió dels conceptes fonamentals de l'assignatura. Capacitat d'anàlisi i de reflexió sobre el temari. Capacitat de saber relacionar conceptes.
- Haver entregat el treball de reflexió i opinió individual, haver obtingut una qualificació mínima d'un 5. Es valorarà la capacitat de reflexió i discussió de l'alumne. El nivell de fonamentació teòrica i grau d'ampliació realitzada per l'alumne (aprenentatge autònom). També es valorarà la redacció i ortografia.

El plagi d'alguna part o de la totalitat d'un treball és motiu de desqualificació; l'estudiant haurà de repetir el treball havent d'esperar a la següent convocatòria per a la seva presentació. S'han de citar correctament les fonts bibliogràfiques dels treballs (normes APA).

Qualsevol actitud que obstaculitzi les dinàmiques d'aula podrà tenir repercussió sobre la nota final de l'assignatura, podent arribar a ser motiu de desqualificació.

Copiar a un examen és motiu de desqualificació; l'estudiant haurà de repetir l'examen havent d'esperar a la següent convocatòria per a la seva presentació.

Exposicions teòriques

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	S'explicaran a classe els continguts teòrics de l'assignatura
Criteris d'avaluació	Es valorarà: * l'assistència a classe i implicació dels alumnes; * la participació activa de l'alumne a classe.

Percentatge de la qualificació final: 10%

Tallers

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Es treballaran en grup els continguts de l'assignatura, aplicant la teoria a contextos escolars a nivell pràctic. Es valorarà positivament l'assistència a classe i la participació en els tallers de manera activa.
Criteris d'avaluació	Es valorarà: * l'assistència a classe i implicació dels alumnes; * la participació activa de l'alumne a classe.

Percentatge de la qualificació final: 10%

Examen/Proposta alternativa

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Altres procediments (recuperable)
Descripció	Es alumnes podran elegir entre dues opcions: 1) Examen 2) Proposta alternativa
Criteris d'avaluació	Es valorarà:

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Grup	Grup 4, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

- * la precisió i consició de les respostes;
- * la justificació de les propostes o sol·lucions pràctiques fomentades amb els continguts teòrics.

S'ha d'obtenir una qualificació mínima d'un 5 per aprovar l'assignatura.

Percentatge de la qualificació final: 30%

Treball de recerca i reflexió

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	A nivell individual es realitzaran diversos treballs relacionats amb els continguts de l'assignatura on els alumnes hauran de ser capaços de reflexionar sobre els continguts teòrics i pràctics, cercar informació i resoldre problemes hipotètics que es plantejaran a classe. D'entre tots els treballs realitzats se n'haurà d'entregar un elegit per la professora. Per poder superar l'assignatura s'haurà d'haver lliurat el treball en la data establerta per la professora i haver obtingut una qualificació mínima d'un 5.
Criteris d'avaluació	En el treball individual es valorarà: * la capacitat de reflexió i discussió de l'alumne; * el nivell de fonamentació teòrica i grau d'ampliació realitzada per l'alumne (aprenentatge autònom); * la redacció i l'ortografia. S'ha d'obtenir una qualificació mínima d'un 5 per aprovar l'assignatura.

Percentatge de la qualificació final: 20%

Treball grupal

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	Es realitzarà un treball en grup. Per superar l'assignatura s'haurà d'haver lliurat el treball en la data establerta per la professora i haver obtingut una qualificació mínima d'un 5.
Criteris d'avaluació	En el treball grupal es valorarà: * la qualitat i originalitat del treball presentat; * l'assimilació dels continguts; * la comprensió dels conceptes fonamentals de l'assignatura; * la capacitat d'anàlisi i de reflexió sobre el temari; * la capacitat de saber relacionar conceptes. S'ha d'obtenir una qualificació mínima d'un 5 per aprovar l'assignatura.

Percentatge de la qualificació final: 30%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Es proporcionarà als alumnes tota una sèrie de documents per anar treballant l'assignatura al llarg del curs els quals es trobaran disponibles a Campus Extens.

Bibliografia bàsica

CASTILLO, G.. (1999). El adolescente y sus retos. Madrid: Pirámide.

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Grup	Grup 4, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

WOOLFOLK, A. (2006). *Psicología educativa*. México, Pearson.

Bibliografia complementària

- BARCA, A. [et al.], (eds.). (1996). *Psicología de la instrucción*. Vol HI: Componentes contextuales y relacionales del aprendizaje escolar. Barcelona: EUB.
- CABALLO, V.E. (1993): *Manual de técnicas de terapia y modificación de conducta*. (2º edición). Madrid. Siglo XXI Editores.
- COVEY, S.R. (1997) *The Seven Habits of Highly Effective People*. Editorial Paidós ibérica. ISBN978-8449304323.
- ELIZONDO, M. (2005). *Asertividad y escucha activa en el ámbito académico*. Sevilla. Trillas.
- ESCAMILLA, A. Editorial Grao (2014). *Inteligencias múltiples: Claves y propuestas para su desarrollo en el aula*. EAN13:9788499805436
- FABER, A. & MAZLISH, E. (2002). *Cómo hablar para que sus hijos estudien en casa y en el colegio*. Barcelona: Medici.
- FIERRO, A. (1991). *Desarrollo social y de la personalidad en la adolescencia*. M carretero, J. Palacios y A. Marchesi (comps.). *Psicología evolutiva*, 3 (3ª ed.). Adolescencia, madurez y senectud. Madrid: Alianza.
- HEMMI, M. (2013) *¿TE ATREVES A SOÑAR*. Editorial Paidós ibérica. ISBN9788449329487.
- GONZÁLEZ, J. A.; NUNEZ, J. V. C.; ÁLVAREZ, L.; SOLER, E. (2002). *Estrategias de aprendizaje*. Concepto, evaluación e intervención. Madrid: Santillana.
- KIMMEL, D.C. y WEINER, I.B. (1998). *La adolescencia: una adquisición del desarrollo*. Barcelona: Ariel.
- LOSTE, Eva (2011). *El cerebro adolescente*. *Redes para la ciencia*, 12, pag. 23-25.
- LUCA DE TENA, C.; RODRÍGUEZ, R.; SUREDA, I. (2001). *¿Cómo puedo favorecer las habilidades sociales de mis alumnos? Programa de habilidades sociales de mis alumnos*. Málaga: Aljibe.
- LUTTE, G.. (1991). *Liberar la adolescencia*. Barcelona: Hereder.
- MARTÍ, E. Y ONRUBIA, J.. (1997) (Coords.). *Psicología del desarrollo: El mundo del adolescente*. Barcelona: Horsori.
- MARTÍNEZ, M. & al. (2012). "Adolescencia, aprendizaje y personalidad: Problemas y soluciones en la educación secundaria". Barcelona. Sello editorial. ISBN9788449329487.
- MONOREO Font, C., CASTELLÓ Badia, M. (1997). *Las estrategias de aprendizaje. Cómo incorporarlas a la práctica educativa*. Barcelona: edebé.
- MUSITU et al. (2001). *Familia y adolescencia*. Madrid: síntesis.
- NAVARRETE, V. (2009). *La motivación en el aula. Funciones del profesor para mejorar la motivación el aprendizaje*. *Innovación y experiencias educativas*, 15.
- PALACIOS, J. (1990). *¿Qué es la adolescencia?*. En J Palacios, A Marchesi, y C. Coll (Comps.). *Desarrollo psicológico y educación*, I. Madrid: Alianza, 299-309.
- POZO, J. I. (2001). *Aprendices y maestros: la nueva cultura del aprendizaje*. Madrid: Alianza.
- RICE, F. P. (2000). *Adolescencia. Desarrollo, relaciones y cultura*. Madrid: Prentice Hall.
- RODRÍGUEZ, R.I.; LUCA DE TENA, C. (2001). *¿Cómo puedo mejorar la motivación de mis alumnos? Programa de motivación en la Enseñanza Secundaria Obligatoria*. Málaga: Aljibe.
- RODRÍGUEZ, R.I. ; LUCA DE TENA, C. (2001). *¿Cómo puedo mejorar la gestión y el control de mi aula?. Programa de disciplina en la Enseñanza Secundaria Obligatoria*. Málaga: Aljibe.
- TAPIA, J. A. (1997). *Motivar para el aprendizaje. Teoría y estrategias*. Barcelona: Edebé.
- TRIADÓ, C.; MARTÍNEZ, G. Y VILLAR, F. (2000). *Psicología del desenvolupament: Adolescència, maduresa i senectud*. Barcelona: Universitat de Barcelona.